

Raadsinformatie

Namens: Algemeen Bestuur & Bestuurscommissie Jeugd Regio Hart van Brabant
Aan: Uw gemeenteraad
Datum: 30-01-2025
Steller: Peggy Emmerink, Ambtelijk secretaris Bestuurscommissie Jeugd

Onderwerp

Oplegger & Rapport Deskundigencommissie Hervormingsagenda 30 januari 2025

Kennisnemen van

Met deze oplegger vragen wij u kennis te nemen van:

- Bijgaand rapport [‘Groeipijn - advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd’](#) digitaal gepubliceerd op 30 januari 2025;
- Het [standpunt van de VNG](#) t.a.v. het rapport digitaal gepubliceerd en verstrekt aan leden college en gemeenteraden op 6 februari 2025;
- Een eerste duiding van dit rapport.

Inleiding

Op 19 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd, die gaat over het fundamenteel verbeteren van de jeugdzorg, vastgesteld en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. De Hervormingsagenda is opgesteld door de vijfhoek: Cliëntenorganisaties, aanbieders, professionals, de gemeenten (VNG) en het Rijk. Op 1 april 2024 is de Commissie van Deskundigen Rijk|VNG Hervormingsagenda Jeugd ingesteld. De commissie heeft tot taak “onafhankelijk zwaarwegend advies uit te brengen aan partijen over de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen uit de Hervormingsagenda Jeugd, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling”. De commissie heeft op 30 januari 2025 haar rapport (zie link en bijlage) gepresenteerd.

Kernboodschap Rapport Groeipijn

De hoofdvraag van het rapport Groeipijn luidt “In hoeverre geeft de huidige aanpak en voortgang van de uitwerking van de Hervormingsagenda Jeugd en de financiële risicoverdeling die hierover is afgesproken tussen Rijk en gemeenten, voldoende vertrouwen om de beoogde effecten van de Hervormingsagenda Jeugd in de komende jaren te realiseren, in het licht van het meerjarig financieel kader?” Ten aanzien van deze vraag trekt de commissie de conclusie dat *“partners met volle overgave aan de slag zijn met de uitwerking van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Echter, alle goede bedoelingen en inzet van zovelen ten spijt, heeft de commissie er onvoldoende vertrouwen in dat de huidige aanpak en voortgang van de Hervormingsagenda Jeugd en de financiële risicoverdeling die hierover is afgesproken tussen Rijk en gemeenten, tot de beoogde effecten gaan leiden. Doorgaan op dezelfde weg is niet voldoende om een goed werkend, beter beheersbaar en financieel houdbaar jeugdstelsel tot stand te brengen.*

De commissie roept alle betrokkenen op om de adviezen ter harte te nemen. De commissie dringt er bij de vijfhoekpartners op aan om voor de zomer van 2025 een routekaart uit te werken hoe opvolging en invulling te geven aan de adviezen. Met het realiseren van meer focus, slagkracht, realisme en data verwacht de commissie dat de Hervormingsagenda Jeugd de komende jaren echt tot betekenisvolle resultaten kan leiden. De kramp moet eruit, maar de druk moet erop blijven.”

Financieel kader

Samengevat adviseert de commissie op het gebied van financiën het volgende:

- Voor 2023 en 2024 zijn het Rijk en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor de tekorten van € 628 en € 828 miljoen en adviseert zij de tekorten 50/50 verdelen.
- Het geldende meerjarig financieel kader 2025 t/m 2027 (uit 2023) moet worden bijgesteld. Ingeboekte besparingen zijn niet realistisch en de kosten zijn gestegen, zonder dat gemeenten daarop afdoende kunnen sturen. De uitgaven over 2024 vormen de basis voor de vergoeding voor 2025 en verder. Vanaf 2025 worden deze geïndexeerd voor prijs- en volumeontwikkelingen. Voor de volumestijging is uit te gaan van 4,7%. Voor de prijsstijging is aan te sluiten bij OVA/PPC. Wel loopt de (50%) korting over 2024 door, waardoor gemeenten feitelijk een taakstelling hebben van € 414 miljoen.
- Daarnaast dienen de eerder voor 2026 e.v. ingeboekte besparingen te vervallen totdat deze op een realistische wijze kunnen worden vastgesteld en ook de haalbaarheid daarvan is gewogen.
- Na 2028 is het de bedoeling een ander financieringsmodel te implementeren. Zolang dit niet operationeel is, geldt het kader zoals hierboven geschetst onder 2025-2028.

Duiding van het advies van de deskundigencommissie & uitspraak VNG

Het advies van de commissie is een zwaarwegend advies aan het kabinet. Het kabinet zal een reactie moeten geven op hoe er met dit advies wordt omgegaan. Op 6 februari 2025 heeft de VNG een uitspraak gepubliceerd over het rapport van de deskundigencommissie waarin zij het kabinet oproept om het advies over te nemen. De inzet van de VNG voor de voorjaarsnota is vooral gericht op het terugdraaien van de bezuiniging van het gemeentefonds vanaf 2026, het verzorgen van structurele dekking van de kosten van de jeugdzorg en het bewerkstelligen van een indexering van de kosten passend bij de stijgende kosten van de wettelijke (zorg)taken. De link naar de uitspraak, met meer details over het standpunt van de VNG en het vervolg, is bijgevoegd bij deze oplegger.

Vervolg

In de uitspraak van de VNG zet zij uiteen wanneer verschillende gremia weer over deze zaken spreken. Ook doen zij een oproep aan burgemeesters, wethouders en raadsleden om actief deel te nemen aan een 6 weken durende campagne die zij gaan starten om de financiële problemen van gemeenten op de kaart te zetten en de urgentie hiervan te benadrukken. De informatie daarover wordt aan u verstrekt via de reguliere kanalen die de VNG gebruikt. Het Algemeen Bestuur en/of de Bestuurscommissie Jeugd van Regio Hart van Brabant informeert u nader wanneer er nieuwe informatie beschikbaar is die van regionaal gezamenlijk belang is.

Bijlage(n)

1. Groeipijn - Advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd
2. Uitspraak VNG Deskundigencommissie Jeugd | Hervormingsagenda